

zijn geweest, meen ik enz.", maar dit houdt toch geen zelfbeschuldiging in? Mij dunkt, dat mijn artikel duidelijk aangeeft, dat de oorzaak van de waarschijnlijk ook door mij verkregen onbevredigende resultaten niet bij mij liggen. Ik wijs dan ook bij voorbaat alle verantwoordelijkheid voor eventueel door mij gemaakte fouten zeer beslist van de hand.

Volgens mijn innige overtuiging is de wijze, waarop thans de militiekeuringen geschieden, volkomen fout. Het artikel van generaal PRAAG, waarin hij na uitvoerige ruggespraak met de keurende geneesheeren mijn grieven gedeeltelijk als juist erkent en waarin hij bovendien de verklaring aflegt, dat de gemiddelde duur van de keuring nog geen volle 9 minuten bedraagt, heeft mij in die overtuiging slechts versterkt.

J. J. LOUWERSE;

Gep. Hoofdofficier van Gezondheid 1ste kl. K.M.

Dordrecht, Februari 1935.

Gaarne maak ik gebruik van de gelegenheid, mij door de Redactie geboden, op het bovenstaande verweer te antwoorden.

Dit antwoord zal kort zijn en tevens mijn slotwoord.

Ik wil geen pogingen wagen om de innige overtuiging van dr. LOUWERSE: „dat de wijze, waarop thans de militiekeuringen geschieden, volkomen fout is", aan het wankelen te brengen. Wel zou ik het op prijs stellen indien dr. LOUWERSE met mij persoonlijk eens zou komen praten omtrent de eischen, waaraan een dergelijk massaonderzoek moet voldoen en de bezwaren bij moeilijkheden, die daaraan verbonden zijn. Ik kan hem de verzekering geven, dat bij den militairen geneeskundigen dienst der landmacht van het ambtelijk loodje minder gebruik wordt gemaakt dan blijkens zijn ervaring in zijn diensttijd het geval is geweest en dat vermoedelijk daarbij wel zal blijken, dat onze opvattingen niet zoo heel veel verschillen.

S. W. PRAAG.

EEN VRAAG.

In de te Amsterdam gehouden specialistenvergadering, eenige maanden geleden, werd de salarisverhoging van den secretaris bepleit onder andere met de mededeeling, dat de financiën het toelieten, aangezien er een overschot was van ongeveer 5 mille. Dr. VAN DER BIJL, lid der financiële commissie, bestreed het voorstel en zei, *dat de administratie der specialistencommissie dermate slordig was, dat genoemde commissie haar eigen geldmiddelen niet kende, omdat de accountant had uitgemaakt, dat er slechts een overschot was van nog geen 2 mille.*

Hierop heeft niemand gereageerd (het is in die vergadering uiterst moeilijk aan het woord te komen, mij lukte dat toen althans niet).

Aangezien ik sindsdien in het *Tijdschrift* ook geen enkel commentaar heb gelezen, zou ik thans gaarne te dezer plaatse van de specialistencommissie een weerlegging van deze mijns inziens ernstige beschuldiging lezen.

Goes, 4 Maart 1935.

J. F. O. HUESE.

De S. C. stelt het op prijs, door de redactie in de gelegenheid te worden gesteld, dadelijk op bovenstaand schrijven van dr. HUESE te kunnen antwoorden.

De door dr. HUESE genoemde uittaling van den secretaris der Geld-Commissie, dr. VAN DER BIJL, komt natuurlijk geheel voor de verantwoording van dezen laatste.

De S. C. heeft, behalve dat zij zelf haar penningmeester beoordeelt, rekening te houden met de meening der Geld-Commissie, zooals die telkenjare na het nazien der boeken enz. van den Penningmeester der S. C. blijkt, uit haar verslag dienaangaande aan het Hoofdbestuur. Het laatste verslag, verschenen in Mei 1934, eindigt als volgt: „Onze Commissie stelt U voor de Rekening en Verantwoording van Lasten en Baten der S. C. over 1933 goed te keuren, alsmede de begroting als boven vast te stellen, en den penningmeester zeer dank te zeggen voor zijn nauwkeurig en accuraat beheer.”

Wat nu betreft de cijfers, die dr. HUESE noemt. De S. C. heeft duidelijk trachten te maken, dat een verhooging van het salaris van haar S.-P. niet zou behoeven te gaan ten koste van een verhooging der contributiën.

Zij deelde daarom mede, het girosaldo der S. C. op half December 1934 (door dr. HUESE hierboven genoemd, het overschot van ongeveer 5 mille), en het vermoedelijk voordeelig saldo over het jaar 1934, hetgeen conform het accountants-onderzoek vermoedelijk zou bedragen ongeveer 2 mille.

Uit den aard der zaak moeten telkenjare uit het girosaldo betaald worden de uitgaven der S. C. gedurende de eerste 3 à 4 maanden, voordat de contributies geregeld binnen komen.

de Specialisten-Commissie,

D. VAN CAPPELLEN, *voorzitter.*

G. A. SCHALY.

A. J. BOEKELMAN.

J. C. DIEHL, *secretaris-penningmeester.*

RÖNTGENDOORLICHTING VAN DE LONGEN.

Na aandachtige lezing van het artikel van collega B. VAN VLIET, kan ik toch niet nalaten eenige woorden van critiek te laten hooren. Ik ben het geheel met hem eens, dat de doorlichting van den thorax een goede methode van onderzoek is. Vooropgesteld dient echter te worden, dat een Röntgenologisch onderzoek van den thorax niet volledig is, wanneer men niet zoowel doorlicht als een photo maakt. Beide methodes van onderzoek dekken elkaar niet. Een goede donkeradaptatie kan er nu eenmaal niets aan veranderen, dat men bijvoorbeeld de zeer weke infiltraten, welke men de laatste jaren heeft leeren kennen, als een acuten vorm van tuberculose in de meeste gevallen bij doorlichting niet zien kan, door de geringe schaduw, welke zij geven. Het is toch bekend, dat men op goede X-photo's zelfs deze infiltraten zeer vaak over het hoofd ziet, wanneer men niet er aan denkt er in het bijzonder op te letten; om dezelfde reden, dat hun schaduwbeeld zóó flauw is. Juist voor den tuberculose-arts is dit zeker van het grootste belang. En ik zou daarom zeker niet willen onderschrijven, dat alleen dán een photo moet worden gemaakt, wanneer de doorlichting ons geleerd heeft, dat er iets te zien is, dat van belang is. Bij de onderzoekingen van maag en duodenum is het al niet veel anders gesteld. Dikwijls wordt men op de photo's verrast door kleine nissen, die men bij doorlichting niet heeft gezien.

Bij het onderzoek van den dikken darm ziet men op de photo's dikwijls kleine afwijkingen zooals bijvoorbeeld divertikels, die men ook bij doorlichting niet had gezien.

De quaestie van een goede adaptatie is natuurlijk van zeer groot belang, maar al het hierover gezegde vervalt natuurlijk voor een groot bedrijf, waar men den geheelen ochtend aan doorlichtingen besteedt en practisch niet uit de donkere kamer komt gedurende verscheiden uren.

Amsterdam.

J. SCHMITZ.

DE TOELAGE VAN DE „VRIJWILLIGE” RESERVE-OFFICIEREN VAN GEZONDHEID.

Naar aanleiding van het artikel in dit *Tijdschrift* van 2 Maart II. (blz. 928) zij het mij vergund de volgende opmerkingen te maken.

Ondergeteekende is de betrokken reserve-officier van gezondheid. Het is inderdaad juist, dat ik den Minister van Defensie aangesproken heb inzake de toekenning der zoogenaamde vrede-toelage, waarop ik mijns inziens van mijn herbenoeming als reserve-officier van gezondheid (20 December 1927) af, rechten kan doen gelden. Eveneens is het juist, dat de afwijzende beslissing hieromtrent van den Minister van Defensie bij uitspraak van het Ambtenarengerecht te 's-Gravenhage